

ԿՐՕՆԱԳԻՏԱԿԱՆ

**Տ. ՎԱՐԴԱՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՆԱՎԱՍԱՐԴՅԱՆԻ ՔԱՐՈՋԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ
ԿԱԹՈՂԻԿԵ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՏՈՆԻ ԱՌԻԹՈՎ**
(07 հունիսի, 2015 թ.)

Յանուն Տօր և Որդույն և Նորոյն Սրբոյ. ամէն:

«Այսօր է գոր արար Տէր, եկայք ցնծասցուք և
ուրախ եղիցուք ի սմա»
(Մաղմ. ճԺԷ. 24):

Սիրելի՛ հավաքացյալներ, ուխտավոր հայորդիներ Հայաստանյայց Առաքելական Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի, այսօր միասին հավաքվել ենք, որ պոնախմբենք Կաթողիկեի՝ աստվածաբանի և աստվածակառույց այս սրբազան եկեղեցու՝ Հայոց Հայրապետական Աթոռի, համայն հայության հոգևոր մայր կենտրոնի ծիսական պոնակապարտությունը:

Այս օրը, սիրելիներ, մեր Տիրոջ կողմից է հաստատված. եկե՛ք ուրեմն միասնաբար ցնծանք և ուրախ լինենք Նրա մեջ, Նրանով՝ Տիրոջով, Նրա հաստատված մարմնի՝ սրբազան եկեղեցու խորհրդով:

Սիրելիներ, անցնող շաբաթ Արարարյան այս փարածաշրջանի կարևորագույն սրբավայրերի՝ Ս. Նոյիսիմնի, Ս. Գայաննի, սրբազան կույսերի նահապարհության վայրում կանգնեցված Ս. Շողակաթ վանքի, Ս. Խոր Վիրապի ուխտի օրերն էին: Միասին հաղորդակից եղանք նրանց հաղթական կյանքի ընթացքին և օրինակին, նրանց սրբազան մասունքներին: Երեկ մենք՝ իբրև քրիստոնեական ազգային ընտանիք, իբրև Եկեղեցի Հայոց, պոնախմբեցինք մեր հավաքքի հայր, Ամենայն Հայոց առաջին Հայրապետ Ս. Գրիգոր Լուսավորչի՝ Խոր Վիրապի անդնդային խավարի մեջ փայտները ու ավելի փայտների չարչարանքից հեքու դուրս գալու և Աստծո յույն ի Հայաստան աշխարհի սփռելու հիշարարկը: Այ-

սօր արարարյան շաբաթն ավարտվում է Ս. Էջմիածնի այս հնամենի Կաթողիկեի՝ 303 թվականին հաստատման հիշատակով: Մեր հավարքի հայրը՝ Ս. Գրիգոր Լուսավորիչը, եկելով Խոր Վիրապի խավարյալ գրից, ոչ միայն աղոթքով բժշկեց հայոց Տրդատ արքային, սրբազան կույսերի մասունքները ամփոփելով՝ վկայարաններ կառուցեց, այլ նաև, ու մանավանդ, նորադարձ արքայի հետ միասին լծվեց աստվածային փեսիքի իրականացմանը, որի համաձայն՝ Տիսուս՝ Մեր Տեր և Փրկիչ Աստված, Իր համբարձումից հետո երկիր էր իջել՝ ցույց տալու Կաթողիկե Ս. Էջմիածնի՝ Նայ Եկեղեցու հայրապետության հիմնադրման վայրը. այսպես հայրապետը, թագավորը և համայն ժողովուրդը, միախմբվելով, կառուցեցին այս փաճարը, որի հիմքի վրա դարեր շարունակ հայրապետներ և թագավորներ, իշխաններ ու ռամիկներ եկան՝ իրենց աղոթքն ու արասուքը, իրենց քրքիրներ միախառնելու այս քարեղեն շինվածքին՝ այն վերածելով հոգևոր շինության՝ Տիրոջ և մարդու հանդիպման վայրի: Այն եղավ Տիսուսի ու հայ հավաքացյալի հանդիպման վայրը. հայ հավաքացյալը աշխարհի որ անկյունում էլ ծվարած ապրում է, իր հայացքն ու հոգին, իր միտքը, սիրտը մշտապես հառած է դեպի Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը: Եվ ահա, սիրելիներ, Ս. Էջմիածինը երբեք ու երբեք չեղավ միայն քարեղեն ու նյութական շինություն: Աստված այս ամբողջ փիեզերքը՝ երկինքն ու երկիրը և դրանում ամեն բարիք, արարեց ու փռեց իր արարչագործության թագ ու պսակ մարդուն՝ ասելով. «Աճեցէ՛ք, բազմացէ՛ք, լցո՛ւք երկիրը, փրկեցէ՛ք դրան...» (Ծննդ. Ա. 28): Այս պարգամով է, որ հայ ժողովուրդը նյութեղեն այս շինվածքն աղոթքով կառուցել է իբրև հոգևոր շինություն: Աստծո արարչագործությամբ, սիրելիներ, մարդը դարձավ Եկեղեցի. մենք յուրաքանչյուրս, ըստ Պողոս առաքյալի, «Տաճար Աստուծոյ կենդանոյ» ենք (Բ. Կորնթ. Զ. 16): Աստված է, որ մեր մեջ բնակվում է:

Եթե ուսումնասիրենք գիտական ու մասնագիտական փարբեր ոլորտներ, կրեանենք՝ այնպես էլ՝ գիտության փարբեր ճյուղերում, մարդն է կենտրոնը փիեզերքի: Ուստի դուք եք, սիրելի՛ հավաքացյալներ, Եկեղեցին Նայոց, դուք եք կազմում հոգևոր Ս. Էջմիածինը՝ լինեք Նայաստանում թե Սփյուռքում: Էջմիածինն իր առաքելությամբ շարունակական է եղել դարերի ընթացքում. շար հոգևոր ծառաներ ու սպասավորներ, հավաքացյալ շար հայորդիներ են եկել՝ իրենց կյանքն ու գիտելիքը, իրենց նյութական և հոգևոր բարիքը միախառնելու Էջմիածնի առաքելությանը: Եկել են փառք, որ դրանով հարստանան, հոգևոր բարիք առնեն, եկել են, որ իրենց մտքի, հոգու և սրտի Լուստ Սրբազան Խորանը կառուցեն: Այսօր, սիրելիներ, Եկեղեցին և հոգևորականը ներկա են հայ հասարակական կյանքի փարբեր ոլորտներում՝ իրենց աղոթքով, խորհրդով, աստվածային խոսքի գործությամբ մխիթարություն բերելու հայ հավաքացյալին: Սակայն հաճախ, ինչպես երկու հազար և ավելի փարիներ առաջ, այս նույն մարդկությունը մերժեց աստվածային լույսը, Աստծո խոսքի ճշմարտությունը, Նրան իր կյանքից վանելով ու հեռացնելով՝ դավաճանեց, չարչարեց և խաչին գամեց.

այդպես եւ մեր օրերում՝ Եկեղեցին իր առաքելությամբ, հայ հոգեւորականն իր ճշմարիտ խոսքով շար հաճախ հեռացվում են, մերժվում: Սակայն, սիրելիներ, մենք ամենքս, որ Էջմիածնի գավակներն ենք, այս նյութեղեն փաճարում պիտի կազմենք մեր հոգեւոր փաճարը, յուրաքանչյուրս Նայասարանյայց Եկեղեցում մեր փեղր պիտի գրնենք, քանզի հավարում ենք, որ Եկեղեցին աղոթքի փուն է, գիտակցում՝ մեր մեղքով, սայթաքումով, կյանքի սխալ ընթացքով հիվանդացել ենք եւ բժշկության կարիք ունենք. եւ այս է փաճարն ու դարմանափունն համայն հայության հոգեւոր մեղաց: Ուրեմն այս փաճարում եւ այս փաճարի միջոցով Նայ Եկեղեցում մեր փեղր պիտի գրնենք, որ կազմելով հոգեւոր Եկեղեցի՝ նաեւ երկնքի արքայության մեջ մեր փեղր ունենանք: Եկե՛ք ուրեմն, սիրելիներ, Է. դարի մեծանուն Նայրապետ Սահակ Ձորափորեցու շուրթերով միասնաբար արտաբերենք «Էջ Միածինն ի Տօրէ» շարականի խորիմաստ փողերը. «Եկայն շինեսցուք Ս. գիտրանն լուսոյ, քանզի ի սմա ծագեաց մեզ յոյս ի Նայասարան աշխարհի»:

Այսօր միասին պիտի նորոգենք մեր ուխտը՝ հանդէպ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի, մեր հավատարմությունն ու անկեղծ սիրո զգացումը՝ հանդէպ Ամենայն Նայոց Նայրապետի, ով շառավիղն է այս փաճարի հաստատության եռամեծ խոսքովանող Ս. Գրիգոր Լուսավորչի: Ինչպես Ե., Է. դարում (նաեւ հետագա բոլոր դարերում)՝ Վահան Մամիկոնյանը, Կոմիտաս Աղցեցի Կաթողիկոսը, Փիլիփոս Ա. Աղբակեցի Նայրապետը, Գևորգ Դ. Կոստանդնուպոլսեցին եւ ուրիշներ, այս փաճարը շնորհագարդել, պայծառացրել են ու դարձրել դաստիարակ, ծնող եւ կատարելագործիչ «համայն գաւակաց Նայասարանայց Եկեղեցույ», այնպես եւ այսօր մեր սիրելի Նայրապետը լծված է Սուրբ Էջմիածնի առաքելությանը եւ մեզ ամենքիս՝ այս Սուրբ Խորանի սպասավորներին, իր անձնական օրինակով ուղղորդում է, որ ծառայությամբ, քրտինքով, խոսքով ու աղոթքով, հավատացյալի հանդէպ սիրով պայծառագարդենք Աթոռ Նայրապետական եւ այս սրբազան Եկեղեցին՝ Ս. Էջմիածինը: Եկե՛ք այդ ուխտի նորոգությամբ աղոթենք, որ Տերը մշտապես գործի Իր շնորհներով այս սրբազան փաճարի մեջ, հաստատուն պահի այս Աթոռի միաբաններին, միշտ գորացած պահի թե՛ հոգեւոր, թե՛ աշխարհիկ գավակներին հայոց, որ Աստված երկար կյանք, կենաց արեւշատություն պարգևի Նայոց Նորը:

Շնորհավորում եմ ամենքիս այս սրբազան փունի առթիվ եւ ասում՝ հա՛յ ուխտավոր, ուխտդ կատար՛, թող Տիրոջ սերը, խաղաղությունը, մխիթարությունը եւ Սուրբ Աջի պահպանությունը մշտապես ճառագայթեն այս Կաթողիկեից եւ համայն հայ եկեղեցիներից՝ փարածյալ ի ծագս աշխարհի. այժմ եւ միշտ եւ հավիտյանս հավիտենից. ամեն:

